

В.О. Лукін, к.е.н, доц. кафедри обліку і аудиту ХІБС УБС НБУ,

Ю.Д. Малярєвський, к.е.н, проф. кафедри бухгалтерського обліку ХНЕУ

ПІДГОТОВКА БУХГАЛТЕРІВ У ВНЗ УКРАЇНИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ

Одним із напрямів удосконалення підготовки фахівців є вибір спеціалізації їх навчання. Причому відбір дисциплін спеціалізації навчальні заклади можуть проводити лише у рамках вибіркових дисциплін.

Практика свідчить, що формування навчального плану підготовки бухгалтерів у ВНЗ повинно починатися із визначення мети навчання. За мету визначається: підготовка фахівців з обліку, які можуть працювати на посаді бухгалтера у різних підприємствах та організаціях. Відповідно до класифікатора професій ДК 003 : 2010 [1], спеціаліст-бухгалтер, який отримав диплом рівня «бакалавр» може працювати за такими професійними напрямками: бухгалтер (код професії 3433), ревізор (код професії 3439) або інспектор податкової служби (код професії 3442). Інших професій для спеціалістів освітнього рівня «бакалавр» в класифікаторі ДК 003 : 2010 не передбачено. Перелік організацій, в яких випускники-бакалаври можуть починати трудову діяльність на посаді бухгалтера, може бути доволі довгим, але вся їх сукупність може бути поділені на три групи: комерційні підприємства, бюджетні та фінансово-кредитні установи. Практика ведення обліку в них відрізняється настільки, що в Законі ці три групи організацій

закріплені за окремими органами, які регламентують порядок особливості порядку ведення обліку і складання звітності.

Таким чином, після вивчення нормативних дисциплін професійної підготовки бакалавр може починати професійну діяльність у будь-якій із перелічених структур на посаді бухгалтера або контролера (податкова служба, державна фінансова інспекція, аудиторські фірми тощо).

Розглянемо можливості спеціалізації бакалаврів за окремими напрямками облікової діяльності. Ці спеціалізації можуть визначатися вищими навчальними закладами виходячи із своїх можливостей щодо підготовки спеціалістів з обліку та потреб замовників – підприємств та організацій України. Як було показано вище, таких спеціалізацій з обліку може бути три: «Облік у підприємницьких структурах», «Облік у бюджетних установах» та «Облік у банках і інших фінансово-кредитних установах».

Можлива також спеціалізація за галузями економічних знань, які визначають професію бухгалтера: бухгалтерський облік, економічний контроль, економічний аналіз. На рівні окремого підприємства або організації ці спеціалізації можна визначити, як «Бухгалтер», «Бухгалтер-ревізор» і «Бухгалтер-аналітик». Як бачимо, перші дві спеціалізації відповідають професіям, які відображені у ДК 003 : 2010 – це «Бухгалтер» і «Бухгалтер-ревізор». Спеціалізація «Бухгалтер-аналітик» не відповідає жодній із професій класифікатора, однак ця спеціалізація може бути підготовчою базою для підготовки магістрів з економічної безпеки (код професії 2414 – Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій).

Таким чином максимальна кількість спеціалізацій за спеціальністю 6.030509 «Облік і аудит» може дорівнювати п'яти. Саме в розрізі цих спеціалізацій і може складатися блок вибіркових дисциплін. Вищі навчальні заклади пропонують варіації спеціалізацій: «Облік і аудит», «Облік і контроль» тощо. Проте маючи договір на підготовку спеціаліста немає сенсу розширювати рівень спеціалізації (одночасно і облік і контроль, і облік і аналіз). В даному

випадку підготовка повинна вестись цілеспрямовано. Саме в розрізі спеціалізацій пропонується скласти блок вибіркових дисциплін професійної підготовки.

Список літератури: 1. Класифікатор професій ДК 003 : 2010. Затверджено Наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.dk003.com>.